

Nálet

Tatínek Janě vždy říkával, že jakmile začne nálet, má se sebrat, utéct do lesa a schovat se do jakékoliv doliny, příkopu nebo vlastně kamkoliv, kde bude pod úrovní země. „Když totiž taková bomba spadne“, povídal, „nejhorší je tlaková vlna, která se nad ní rozptýlí“. A měl pravdu, tlaková vlna po výbuchu bomby dovede napáchat hodně škody. Bylo to už ke konci války, v srpnu 1944, kdy Jana zažila největší nálet. Nebyl to přímo nálet na její rodný Velký Osek. Byl to nálet na Kolín. Zrovna se chystali na oběd, když všechno začalo. Bylo okolo dvanácté a celé městečko se už chystalo k jídlu.

Jana si dobře vzpomíná, jak se celé městečko sešlo na náměstí a pozorovalo přelétající bombardéry. Bylo to snad nejbližší, jak se Jana dostala ke skutečné válce. Toho dne, jako při jakémkoliv jiném náletu, vyrazil do ulic i její soused s puškou a poplašeně střílel na prolétající letadla – málokdo tomu už věnoval pozornost. Nebylo to poprvé a nebylo to ani naposledy. Jenže tento nálet měl být jiný.

Bombardér B-24, podobné provedly nálet na Kolín

Dva bombardéry v doprovodu stíhaček se totiž odpojily od hlavní letky a mířily přímo nad Velký Osek. Když bylo jasné, že se bombardéry blíží nad Osek a ne nad Kolín, lidé zpanikařili. Začali utíkat a schovávat se tam, kde to alespoň trochu šlo. Někdo se ukryl na záchod, někdo do sklepa, další lidé utíkali do lesa a dál od náměstí. Každý se zkrátka rozběhl jinam. I Jana se svým bratrem se dali na útěk – vše se ale dělo rychle a překotně. Náhle viděli, že bombardéry skutečně vypouštějí několik pum. Hvízdání bomb znělo děsivě, horší ale bylo, že puma mířila přímo do lesíka, kde zrovna pracoval Janin tatínek. Výbuchy pum protnul vzduch a kdo nebyl schovaný, padl rychle alespoň na zem a zakryl si hlavu. Jakmile vše pominulo a bombardéry byly pryč, lidé začali zmateně pobíhat všude okolo – všichni se šli ujistit, že jsou jejich blízcí v pořádku a zdraví. I Jana se rychle rozběhla do lesíka a šla hledat tatínka. Měla velké štěstí – tatínek byl v pořádku. Zalehl do příkopu v lese a kromě bahna na kabátě mu nebylo vůbec nic. „To se ti Američané spletli, Janičko, viděli támhle ten barák s měděnou střechou a mysleli, že je to továrna...“ řekl jí na vysvětlenou. Koneckonců i válečný pilot se může zmýlit.

Ukázalo se, že vše bylo složitější. Bombardéry skutečně bombardovaly i cíle nedaleko Velkého Oseka – železnice a silnice. Všechno to bylo součástí spojenecké snahy oslabit německý průmysl a komunikace.

Paní Jana Plachá na nálet vzpomíná dodnes. Je to jedna z mnoha vzpomínek, které ráda vypráví. Všechny vzpomínky jsou totiž k něčemu dobré, i ty nepřijemné.